

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca 47-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DÍJA.

Egész évre 16 frt. v. 32 korona. Negyed évre 4 frt. v. 8 korona. Félévre 8 frt. v. 16 korona. 1 óra 1 frt 50 kr. v. 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Telefon szám: 9.

POLITIKAI ÉS TARSADALMI NAPILAP.

Telefon szám: 9.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

HIRDETESI DIJAK:

Egy négyszög centiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reclam sor 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 frt.

Nyitlitéri cikkek:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

ELLENZÉK.

Mit tesz a kormány?

A nemzetiségeknek Budapestre tervezett kongresszusával foglalkozó cikkünkben a napokban azt a kérdést tettük fel, hogy: minő állást foglal el a kormány a kongresszussal szemben?

Ma már abban a helyzetben vagyunk, hogy tudomást vehetünk a kormány álláspontjáról is.

Budapestről vesszük ugyanis az értesítést, hogy a kormány nem fog akadályt gördíteni a kongresszus megtartása elé, s csak arra ügyeltet fel, hogy a rend megzavarva ne legyen.

Ebből következtetve a kormány úgy látszik ennek a dolognak is a könnyebb végét fogta meg.

Egyszerűen rendőri szempontból lát szükségesnek némi beavatkozást. Csak azokkal a következményekkel számol, melyek a közrendet illetőleg felmerülhetnek. Csak a közrend ne legyen háborítva, a többi a mi ezen kívül történik — az úgy látszik nem érdekli sem a kormányt, sem — szerintük — a politikai vagy társadalmi világot.

A kormány felfogása szerint a nemzetiségi mozgalmakkal szemben csak a közrend védelmezendő meg; egyéb érdekeket büntetlenül sérthetnek meg a kongresszus tagjai, mert azokat a kormány nem félti, azoknak védelmét, nem látja szükségesnek.

A Bánffy Dezső híres vasmárka-e szerint egyszerű rendőri tényrekké törpülnek, a melyek az ő nézete szerint épen elégségesek arra, hogy a „nemzetiségek szövetsége”-nek kirohanása ne idézzen fel súlyosabb veszedelmeket.

Hát mi nem vagyunk ugyan annyira beavatva a budapesti államrendőrség dolgaiba s főképen azt nem tudjuk, hogy a budapesti rendőrség közegei annyira vannak-e beoktatva a politika és a közjog tudományába, hogy maguk is kellőképp megérthessék a nemzetiségi agitátorok államellenes törekvéseit, de annyit tudunk, hogy a nemzetiségi mozgalmakkal szemben a magyar állam kormányának nem a rendőrséget kell állítania, hanem azt a helyes, okos és bölcs politikát, a mely a haszontermészetű mozgalmakban egyéb tetteket is meglát, mint pusztán azokat, melyek a közrend sérelmét idézhetik fel.

Mi nem a közrend megháborításától tartunk, mert annyira ismerjük

már a nemzetiségi agitátorokat, hogy elég óvatosak nem tenni ki magukat a rendőri beavatkozás esélyeinek; hanem attól tartunk, hogy a most már pláne szövetséggé szervezkedett nemzetiségek felhasználva a magyar kormány politikai járatlanságát, mérhetetlen közönyösségét és tudatlanságát olyan helyen támadják meg a magyar állam várát, a hol a rendőri beavatkozás nemcsak nem képes védelmet nyújtani, hanem ellenkezőleg egy esetleges vakbuzgalom csak tetézheti a veszedelmet.

A kormánynak a mi nézetünk szerint elsősorban a következőkre kellett volna magát elhatároznia.

A politikai közhatalóságok ugyanis a gyülekezési jogról szóló törvény értelmében nyilvános gyűlések tartására csak olyanoknak adhatnak engedélyt, a kik igazolják, hogy kormányilag jóváhagyott szabályzatok szerint szervezkedett testületeknek a tagjai s a kik igazolják, hogy eme testületektől mandátumot nyertek ilyenmő gyűlések megtartására.

Ezeket kívül a közhatalóságoknak joguk van a gyűlések tárgysorozatát eleve bekövetelni, s a közegeknek pedig a gyűlés folyamán arra ügyelni, hogy a tárgytól el ne térjenek, s főképen, hogy állam, vagy törvény ellenes nézetek és törekvési irányzatok ne juthassanak érvényre.

A nemzetiségi kongresszus ügyében igen természetesen azt a kérdést kell felvetni, hogy a kongresszust egybehívó férfiak kiktől nyertek megbízatást arra, hogy kongresszust egybehívjanak, és kiktől kaptak utasítást arra, hogy minő kérdéseket tüzzenek napirendre?

Hát ez első sorban ugyan az illető politikai közhatalóság dolga, s ennyiben belevág a dolog a rendőrség ügykörébe, amde mikor országos politikai s előreláthatóan állam-ellenes mozgalmorról van szó, akkor tán még sem elégedhetik meg a kormány egyszerűen azzal, hogy a gyűlés folyamata alatt a közrendet megvédesse, hanem utasítást kell vala adnia a közhatalóságnak arra, hogy előzetesen is tegyen meg mindent arra, hogy a kongresszus a törvényben megkívánt előfeltételek teljesítése mellett legyen csak megtartható.

Ez már nem rendőri kérdés, hanem a politika kérdése; azon politikáké, a melynek nem szabad a magyar állameszmét a turbulens elemek által meghurcoltatni engedni, s nem szabad

még csak alkalmat is nyújtania arra, hogy egy komoly cél és szükség nélkül egybehívott nemzetiségi kongresszus szabadon támadhasson a magyar állam épületére, becsületére, jó híre és biztonsága ellen, csak épen arra kellyén ügyelnie, hogy a közrendet ne háborítsák meg a szabadon szajkászkodó alkalmi szónokok.

De, hát lehet-e arról Bánffy Dezső, hogy a híres vasmárka-kain kívül nem kapott az Istentől egy kis politikai bölcseséget is?

Politikai hírek.

A nemzetiségek kongresszusa, mely tudvalevőleg augusztus 10-ére van egybehívva Budapestre, igen komolyan foglalkoztatja a belügyminisztériumot, melynek kerében felmerült az a szándék is, hogy a kongresszus betiltassék. E szándéktól azonban elállottak és e helyett a budapesti államrendőrség utasítás kapott, hogy pihatoja ki, mily nagy lesz körülbelül a kongresszus résztvevőinek a száma és ehhez képest tegye meg óvintézkedéseit, hogy minden botrány kiküldessék. Nemzetiségi körökből értesülünk, hogy a kongresszus főczélja az, hogy közvetlenül az interparlamentáris kongresszus összehívása előtt a nemzetiségek Magyarországon fővárosában enuneciálják azt, hogy ők mennyire el vannak nyomtatva Magyarországon és erőltetve nyilatkozatot akarnak küldeni Brüsszelbe.

A kormány és a millenium. Budapestről vett értesülésünk szerint a miniszterelnök még mindig nincs abban a helyzetben, hogy előterjesztéseket tehessen a király s az uralkodóháznak a nemzet ezredéves ünnepében való részvételét illetőleg. E kérdésben báró Bánffy Dezső miniszterelnök a szabadelyűt párt több tagjával akar érintkezni s első sorban Széll Kálmán van kiszemelve arra, hogy a miniszterelnök vele tanácskozzék. Ez a tanácskozás — a mint halljuk — ma történik meg.

Forradalom.

Szófia, jul. 28.

Ma több, mint 4000 ember vonult az utcákra kereszttől, a kiknek élén két Macedóniában elesett bolgár tiszt arcképét vitték. A néptömeg szabadságdaloikat és forradalmi énekeket hangzottatott, azonkívül több beszédet tartottak, a melyek a Macedón felkelést dicsőítették. Kitanacev, az ismert karavelista a fejedelem palotája előtt mondott beszédet, — a melyben egyebek közt így szólt:

— A szabadság áldozatot követel. A bolgárok készek áldozatot hozni. „A forradalmat senki sem fogja feltartóztathatni, s mi mindnyáján készek vagyunk Macedóniáért meghalni.”

Az egész tintetés alatt hallani lehetett a felkiáltásokat:

— Eljen a forradalom!

A tintetésben gyászszallagos katonatisztek is nagy számban vettek részt.

Konstantinápoly, jul. 29.

Megerősítik azt a hírt, hogy Melnikben pucscsot kíséreltek meg. Vajjon a várost a felkelők elfoglalták-e, azt eddig nem tudni. Konstatálták, hogy a támadók dinamitot használtak, a mi török részen felháborodást keltett. A macedóniai bandák mozdulatai katonai ismeretekről tesznek tanúságot, mint-hogy be van bizonyítva, néhány bolgár tiszt vezet a felkelést.

Szófia, jul. 29.

Az Agence Balcanique jelenti: A Perim-Placina mellett a legutóbbi csatározások alkalmával elesett tisztok lelki üdvéért tegnap délelőtt gyászteleni-tisztelet volt a székesegyházban, melyet Gregor, a synodus elnöke, fényes segédlettel celebrált. A templom és az előtte lévő teret nagyszámu közönség töltötte meg. A jelenlétőknek megmutatták az elesettek arcképeit. — Erre a templom előtt 3000 főnyi menet képződött, mely teljes rendben vonult több utcán végig. A templomban, a templom előtt, egy és más helyen és a macedóniai bizottság helyisége előtt beszédeket mondtak.

London, jul. 29.

A Daily Chronicle konstantinápolyi távirata szerint Melnik várost a bolgár bandák heves harcok után bevették és Jerombolták a táviró hivatalt és a török negyedet.

Tüntetés Brüsszelben.

Brüsszel, július 28.

Daczára a kedvezőtlen időnek, óriási számban érkeztek a tüntetők Brüsszelbe. A vasutigazgatóságnak 500 különvonatot kellett indítania, hogy a nagy tömeget Brüsszelbe szállíthassa. — Antwerpenből 20.000, Lüttichből 18.000, Genfből 15.000 és Hennigauból 30.000 liberális polgár és munkás érkezett a fővárosba.

A klerikális Flandriából is sokan érkeztek. A városban a kora reggeli óráktól kezdve élénk élet uralkodik. A kormány, a mely zavargásoktól tartott, szokatlanságokhoz nyúlt. Nemcsak a rendőrséget és csendőrséget, hanem az egész helyőrséget és nemzetőrséget is konszignálták. Pedig tüntetések csak az esetre voltak várhatóak, ha a klerikálisok provokálólá lépnek fel.

Munkás-gyűlések.

Budapest, jul. 29.

Három nagy munkás-gyűlés volt vasárnap a „Nemzeti kertbe” hirdetés. Az első gyűlésnek, mely a Budapestben élő tő munkások helyzetén lett volna hivatali segíteni, reggel 8 órakor kellett volna megkezdődni, de a rendőrség a gyűlés megtartását nem engedte meg, mivel a gyűlés nem volt szabályszerűen bejelentve.

Annál nagyobb érdeklődéssel vártak a kora reggeli órában összegyűlt tő munkások a kömvészek gyűlésére. Mire megért 10 óra lett, — összegyűlt mintegy öt-hat ezer munkás.

A titokzatos egybehívók nevében Skrabák János üdvözölte az egybegyűlteket, s az elnöki székre Bauer Jánost ajánlotta, a kit meg is választottak.

Az első szónok Skrabák János volt, ki a munkaidő, munkarend és az ipartörvények kijáratáról beszélt. Vádolta az 1894-ik évi sztrájk vezetőit, hogy lanyhasággal elejtették a kivívott eredményeket. — Bokányi

De hát miért kell voltaképpen elítélni a naturalista irányt. Hisz kétségkívül szép, nagy és magasztos elv, igazat mondani, természetet festeni és nekem sincs ez ellen semmi kifogásom. De hát figyeljük csak meg az egyes írókat, egyes műveket, mit értenek azok természetei alatt. Természetes-e Ibsen-nél az a nő, a ki szeretett férjét és gyermekeit elhagyja egy teljesen absztrakt logikai következtetés folytán? Természetes-e ugyan-ezen írónál az az asszony, a ki gyermekkorú babát jobban szereti mint saját gyermekeit? Természetes-e Stöindberg-nél az a nő a ki pusztán csak azért, mert férje nem akarja leányuk nevelését egyedül reá bízni, mester-séges eszközökkel az örültségbe kergeti férjét, s az utolsó felvonásban diadalmaszkodik, midőn kényszerűbonytot tesznek férjére? — Hát többször találkozunk az életben Hoffmann-féle éhen haló családokkal, a melyeknél évenként egyszer fordul elé az az ünnepnap, hogy egy sovány macskát ölnek le pecsenyeként, mint oly házakkal a melyek asztalán mindennap ha egyéb nem egy kis darab hus mindig található? Hát több az az ember, a ki elhagyatva delirium tremensben hal el, mint az, a ki halálos ágyán családjá veszt körül, a ki a haldoklóban szeretett feleségét vesz el. Én azt hiszem, éppen azok nem nyitják ki eléggé szemüket a kik leginkább követelik, hogy mi nyissuk ki a magunkéit és lássuk meg a piszkot, a nyomort is.

(Vége köv.)

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1895. Július 30.

A naturalismus.

— Irta: GRÁTZ GUSZTÁV. —

Sok ember költői művek elbírálásánál igen rossz módszert követ. Elolvassa a művet s a végén, ha az tetszett neki, rávágja, hogy jó munka, s ajánlja a kinek csak ajánlhatja, ha nem tetszett, félredobja, s mindenkinek azt tanácsolja, hogy ne vegye kezébe. Én előre türelmesen és készségesen bevallom, hogy én is ezekhez tartozom, daczára annak, hogy tudós műbírálok nagy hangon hirdetik, hogy ez nem felel meg a műbírálat lényegének. — A kérdés ezek szerint nem az, hogy ez vagy az a mű milyen benyomást tett rád, ezzel csak azt mutatod meg, hogy a te saját homoru vagy domboru túlkörében a kép mily alakot nyer. A mű tetszhetik neked, és lehet nagyon rossz és viszont. Hisz mi viccz volna egy olyan műbírálatban, a mely csak azt mutatja, milyen benyomást gyakorolt a mű az olvasóra, mert akkor mindenki lehetne műbíráló. Hogy mit érzesz a mű olvasása közben, az közömbös, ez érzésre mindenki képes, a műbírálathoz tudomány kell. Ezért óvakodj egy műre, egy írányra azt az ítéletet mondani, hogy rossz, csuf, utálatos, még ha tényleg ezt a benyomást tette is rád, mert könnyen megtörtén-

hetik, hogy igazi műértő is meghallja, a ki nem befolyásoltatja magát impressióik által, a ki képes akkor is szépnek tartani egy munkát, ha undorral elfordult tőle és viszont akkor is megvetőleg képes szólni egyes írókról, ha azok műveiben igazán gyönyörködött.

Nézetem szerint a bírálatnál az ember teljesen megfelelő hivatásának, ha saját benyomásait, érzeteit élesen körülvonalozi tudja. Igazságosan más módszert nem is használhat.

A modern irodalmi irányok közül egy sincs, a mely annyi vitára adott volna alkalmat, mint a naturalismus. Azt nem lehet állítani, hogy csak a naturalismus volna a par excellence modern irány. Párisban bizonyos irodalmi körök már megvetőleg tekintenek a naturalismusra, mint túlhaladott álláspontra, Sar Peladon és Maeterlinck szerint a modern költészet apostolai. Az életben is egy Dumas és Daudet műveit épp úgy nevezzük „modern franczia salondaraboknak”, mint a hogy Zola műveit a modern irodalomhoz sorozzuk.

A naturalismus ép úgy csak egy jelensége korunk gondolkodásmódjának, irányának, mint pl. Marlitt művei. Lehet, hogy többet mond, többet fejez ki, de a ki valóban az egész kórt akarja felfogni, — annak meg kell érteni nemcsak azon milliákat, a kik Zolát és Ibsent olvassák, de azon százezreket is, a kik Marlittért lelkesülnek.

Melyik tehát az a hely, a mely a mo-

der irodalmi irányokban a naturalismusként jut? Csak egy muló áramlatot képez, vagy ilyen lesz a jövő irodalma mindörökkön örökké? vagy minden hiva oly világraszóló műveket alkotott, vagy azok mint Dante és Shakespeare művei soha érdeküket el nem fogják veszíteni?

Minden kornak megvannak a maga áramlatai. Egy Corneille és Racine örökké élvehető művei mellett annak idején legalább ugyanannyi példányban olvasták M. lb. de Sendéry regényeit. Mikor Johnson leg-szebb művét írta, a közönség jobban szerette Thompson-t, a kit ma már senki sem ismer. A sokat gunyolt Kotzebue művei nagyobb közönséget csodítottak a színházba Goethe Tasso-jánál vagy Iphigeniájánál. A nagy költők, a nagy írók művei mindig megtartják becsüket, minek egyik okát abban is kereshetjük, hogy ők minden egyoldalúságtól mentek.

A nagy irodalom Homér óta még nem haladt, nem haladhatott, mert már Homér elérte azt a pontot, a melyen túl haladni nem lehetett. De ez az irodalom az egész közönség jogait nem elégíti ki. Mindenki megtalálhatta volna ugyan bennük azt a mire hajlama volt, de keresni, válogatni kellett volna, főképpen pedig gondolkodni és erre a nagy közönség mindég rest volt. Shakespeare angyalokat és ördögöket egyaránt festett, de a közönség jobban szerette az ördögöket, tehát akadtak írók, a kik neki ily tiszta élvezetet nyújtottak és csak

gazembereket festettek. Ha nem igen tudott a nagy közönség azzal a gondolattal megbirkózni, hogy az oly nemes egyének, mint Egmont vagy Tasso is rossz véget érnek, akadtak írók, a kik a jóságot mindég megtalalmazták, a gonoszszágot mindig megbüntették.

Igy minden kor gondolkodásmódjának megfelelőleg, egész függetlenül a nagy írók örökbecsű műveitől, egész sora keletkezett a muló értékű regényeknek, drámáknak. Nézetem szerint a naturalismus korunkban egy ép oly muló áramlat, s lehet, hogy 50 esztendő múlva már ismét a rémregények lesznek en vague. Hogy ez igaz-e vagy nem, a felett vitakozni sokat lehet, de e vitát senki sem döntheti el, mint egyedül az idő.

Egyáltalán nem tartom tehát helyesnek, azt mondani, hogy elértünk a naturalismus fenséges terére, „visszafelé menni dekadencia lenne.” Azaz értünk meg egymást. Visszafelé menni mindég dekadencia. De kérdés, hogy valyon visszafelé megyünk-e ha elértünk a naturalismus szűk ösvényétől? Mert a világ és az urodalom egy léppéssel sem mentek vissza, midőn Kotzebue művei felett napirendre tért.

Egyáltalán nincs kizárva, hogy éppen akkor mentünk vissza, akkor állott be a dekadencia, a mikor a naturalista művekben kezdtünk élvezetet találni. Ha most ez esetben visszatérünk oda, a hol eitértünk a helyes utól, akkor tényleg nem visszafelé megyünk, de előre haladunk.

Dezső a pallérok ellen kelt ki. Beszéde többszöri rendőri beavatkozást vont maga után.

Bauer Imre nemetül ismételte az előtte szólók beszédét, mely után, a jelenvolt tőnyelvű munkásokra való tekintettel, tő beszédet akartak tartani, a mit azonban lehurrogattak. Ezután az ülést tíz percre felfüggesztették, miatt egy 200-as ellenőrző bizottságot választottak.

A harmadik nagy gyűlést délutánra hirdették a szociálisra kereskedőségek. Egy-negyed négy óra volt, a mikor mintegy másfélszáz csupás képtű legényke, javarésze még tanonc, a budapesti kereskedőségek egy része — czim alatt gyűléssé alakult.

Elnökké Sárkány Gyulát választották meg. Az első kis szónok Mandl Dezső volt, a ki azt jelentette ki nagyhang, üres frázisok kíséretében, hogy „nem küzdenek egyik párttal sem.” Goldberger Ármin, a ki különben — mint mondá — katona is volt, németül mondta el mondókáját.

Sárkány elnök már papírról olvasta föl beszédét, miközben egy pár ellenpárti közbeszólót kivezettek. Beszéde végén kijelentette, hogy a szocializmusról csak a kéthét múlva tartandó gyűlésen fog beszélni.

Pataki Fülöp „tűzöszét lát a szaktársak kebelén végig vonulni” a végül kijelenti, hogy „sem ő, sem pártja nem foglalkozik semmivel sem.” A kedélyes hangulatot Hartmann Vilmos zavarta meg, kit azonban beszéde elején lebezongolt. Utána Pfeiffer Sándor szolgált. Végül Geiger Árpád élt a zárszóval, mely után a gyűlés fölsozlott.

A főherczeg váltói.

Budapest, júl. 29.

Simonsits Béláné ügye még mindig erősen foglalkoztatja egy a fővárosi, mint a sziléziai hatóságokat. A troppani országos törvényszék részéről távirati megkeresés érkezett ma Budapestre, mely arról kéri felvilágosítást, hogy Simonsits Béláné valót mond-e vallomásaiban, midőn azt állítja, hogy ő Jenő kir. herczeggel már régebben ismeretségben van. Az e tárgyban itt eszközölt nyomozatok a következő adatokat derítették ki:

Simonsitsné felhagyva a bajai nevelő-intézetet, melynek fentartásában többek közt a kalocsai káptalan által is segítettett, Budapestre jött, hol egy ideig — éppen a Széless Adorján elleni házja idejében — Széless Adorjáné házában lakott. Ez időben kis fia számára egy belvárosi szabóüzletben ruhát vásárolt és az üzlet tulajdonosával folytatott beszélgetésben felelített, hogy ő nem sokára felutazik Bécsbe, a hol egy kir. herczegasszony és Kállay Bénié, közös pénzügyminiszter nejeinek protekciójával ki akarja eszközölni azt, hogy engedessék meg neki, hogy Boszniában katonatisztek leányai számára állami segélyezett nevelő-intézetet állíthasson fel.

A szabómester ekként arról értesítve, hogy Simonsitsné igen magas összeköttetésekkel bír, felelített, hogy ő ismer egy gróft, a ki nagyon halás lenne, ha az ő érdekében ily magas összeköttetések megmozgósíthatnának. Ő maga — a szabó is — késznék nyilatkozott Simonsitsnének tekintélyesebb pénzösszeget kölcsön adni, csak azért, hogy menjen fel minél előbb Bécsbe és ott mozgasson meg minden követ Dunin-Borkovszky József kiszabadítása érdekében, ki neki igen nagy összeggel adós. Simonsitsné ezt az ajánlatot el is fogadta és érintkezésbe lépett Dunin gróf Budapesti ügyvédjével, dr. Csekővel, kinek kézzelfogható bizonyítékot szolgáltatott arról, hogy tényleg igen előkelő pártfogói vannak. Dr. Csekő ennek következtében nem is késett Simonsitsné Dunin-Borkovszky gróffal megismertetni.

A fiatal gróf hamar megkedvelte az

igen okos és elmés asszonyt és reá bízta sok titkát. Ezeknek ismeretével Simonsitsné rögtön megtette a lépéseket, hogy mihamarabb Jenő kir. herczeg közelébe jussan. A kir. herczeg azonban Ölmützben tartózkodva, egyhamar nem fogadta Simonsitsné, de midőn egy alkalommal egy napra Bécsbe érkezett, kamarai előjárója utján arról értesítette, hogy igen szívesen fogadja őt Vilmos kir. herczeg palotájában. — Simonsitsné ekkor Jenő kir. herczeg tényleg fogadta és e fogadtatásának meg lett az eredménye, hogy a bécsi országos törvényszék, mely hónapokon át nem törődött Dunin gróf ügyével, már másnap oly végzést hozott, mely szerint a fiatal gr. szabadon mozoghat mindenfelé, csupán orvosi kezelésben marad az intézetben, melyet azonban sétéi és teendői elintézése céljából bármikor elhagyhat. Egy másik eredménye Simonsitsné látogatásának az lett, hogy a fenség, orvosa, dr. Wagner hetenkint kétszer figyelte meg Dunin gróft és meggyőződött annak elmebeli egészségről.

Simonsitsné így látva, hogy Jenő kir. herczeg igazán nagy érdeklődéssel viseltetik Dunin-Borkovszky gróf iránt, most merészebb követelésekkel állt elő és a kir. herczeghez irt levelekben arra kérte a német lovagrend nagymesterét, hogy Dunin gróft, ki e rend tagja, helyezze el valamelyik birtokán mindaddig, míg a gróf vagyoni viszonyai rendeztetnek.

Simonsitsné ugyanis azt remélte, hogy a gróf, ha bárhol bármilyen jövedelemhez jut, az ő fíradózásait kellően meg fogja jutalmazni. Ezért fordította Simonsitsné minden idejét Dunin gróf ügyére, saját tervét pedig, egy leányiskolának Boszniában való elállítását, teljesen elhanyagolta. Az utóbbi időben azonban a kir. herczeg sem törődött többé oly melegen Dunin gróffal és az annak ügyében hozzá érkezett levelekre nem is válaszolt már. Ekkor fogamzhatott meg Simonsitsné agyában a váltó-hamisítás eszméje. Hogy ez a szerencsétlen gondolat pusztán Simonsitsné-e s nem-e másvalaki agyában támadt, ez sok fejtörést okoz a hatóságoknak. Annyi tény, hogy a váltó értékesítésével csak Simonsitsné törődött; a váltóról ismerőseinek nem szólt és csak miután a bank-egyesületnél felvette a pénzt, adta át annak nagy részét Adorján Gyulának, hogy az helyezze el biztos helyen. Néhány száz forinttal pedig elutazott Karlsbrunnba, hogy ott a kir. herczeg jelenlétében tartózkodva, alkalmat találjon a herczeggel megérteni, hogy a német lovagrend nagymesterének kötelessége a rend egyik bajba jutott tagját segíteni s ezért bizonyára szemet fog hunyni a különös mód felett, melylyel Simonsitsné a segítséget kieszelte.

Simonsitsné merész terveit azonban megdönti Dunin-Borkovszky grófnak Bécsben ténnapelött történt kihallgatása, melyben a gróf kijelentette, hogy ő Simonsitsnének sohasem hatalmazta fel arra, hogy a kir. herczegnél személyesen „alkalmatlankodjék” és csak azért ígért neki bő kártpótlást, hogy egyéb összeköttetéseit használja fel arra, hogy ő (a gróf) anyja és nagybátyja kényelmetlen gondnoksága alól mielőbb kimeneküljön.

Ezek a nagy szenzációt keltő ügy újabb, hiteles frázisai. Mindama hírek, melyek Simonsitsnének ez ügybeni romantikus szerepléséről vagy újabb váltóknak forgatásáról keringenek, minden alapot nélkülöznek, az újabb letartóztatásokról szóló hírek pedig legalább is nagyon koraiak.

Troppauból sürgönyzik, hogy Simonsitsné odaérkezett ügyvédjének a troppani törvényszék elnöke csupán az írásbeli érintkezést engedte meg. Simonsitsné azt közli ügyvédjével, hogy nyugodtan néz ügye lebonyolítása elé és csak kis fiáért aggódik.

A magyar igazságügyminiszterünk tegnap küldte el Troppaubá Simonsitsné kiadása iránti iratokat.

Kik fürdőznek Előpatakon.

Simon Marcovici, kereskedő, Rumnik-Sarat. Alesandru Micu, kanonok, Balázsfalva. Ernestine D. Marcu kereskedőné Plojest. Anetta Jonescu, magánzó, Bukurest. C. Basarabescu hivatalnok Buzu Tascu Stavrescu, Slatina. Jancu Furca, birtokos, Bukurest. Elena Furca birtokos, Bukurest. Luta Otenciluscu, birtokos, Bukurest. Ecaterina Bascoveanu, magánzó, Slatina Eripsimie Crinescu, magánzó Slatina. Katharina Wiesner, magánzó, Bukurest. Julie Ellbogen, magánzó, Bukurest. Hagi Nicolai, Sotir, magánzó Plojest. Temesváry Gergely, birtokos, Uzon. Kogl Béla lelkész, Zzombolya. Dr. Negustiu és neje körorvos. Balázsfalva. Graef Berta, magánzó. Szépviz. Mdme K. Weinstein, magánzó, Bukurest. Frl. E. Weinstein. Bukurest. Biró Béla apátlébános, Kolozsvár. Réthy Lajos, kir. tanfelügyelő, kir. tanácsos, Déva. Sebestyén Sándor ács Köpecz. Vitéz János és családja, kereskedő Bukurest. Maria Brosu, pap neje Dirste Lori Spighel, Naumescu, Bukurest. Goldstein Simon és neje, kereskedő Gyulafehérvár. Mdme Lázár és családja kereskedő, Pitest. Weiser Simon, kereskedő Deés, Nedeleu P. chercea kereskedő Braila, Vasile Raicu, kereskedő Braila, Neculae C. Dahariea kereskedő Braila, N. A. Zottescu magánzó Bukarest. C. Fronescu hivatalnok Bukarest, D. Munteanu magánzó Bukarest, Deák Jolán Sajókaza, Deák Ignác uradalmi igazgató Radnoth, Nica Vasilescu magánzó Braila, Péter Antal ev. ref. lelkész, Apanagyfalva, Franz Satran és neje, bankár Bécs, D. Adolf Prager Bécs, Buxbaum S. magánzó Budapest, S. Graubart magánzó Bécs, Bedő Józse kir. adóhivatali ellenőr Medgyes, Veres Sándor m. á. v. hivatalnok Debreczen, Anna Louise Horn Brassó, Ferdinand Martin neje kalapgyáros Bukarest Margarette G. Radovits birtokos Plojest Leopoldme Macri magánzó Craiova Dimitrie I. Hadji Euthimion Bukarest, Elena Mocanu kereskedő neje Brassó, Koch Ármin kereskedő Temesvár, Vas József kereskedő Nagy-Szeben, Aristide Alexandrescu törvényeszi bíró Bukarest, Charlotte Schwarzwinger magánzó Bukarest, Polisu I. Filip törvényeszi bíró Bukurest, Péter György tanár Bukurest, Szöllösy Lajos és fia tanár Déva, L. Kovács Laura Budapest, Christomannos Chariton magánzó Lugos, V. Radu, tanár Jassy G. S. Chistofor Jassy, Victoria Koller, magánzó Bukarest, Mesko Jakab kereskedő Zalahna, Ecaterina Amarascu magánzó Craiova. Dr. Andrien Micu és családja, ügyvéd Fogaras, Magyarai Károlyné és leánya, tisztartó neje, Választut (Kolozs megye) Rosa Negrescu Bukarest, Alexi Citu birtokos Hétfalva, Szalánczy Lőrincz, birtokos Fudad. Ausspitz Adolf, tanítottulajdonos-igazgató, a „Szabadság” munkatársa N.-Várad. Benigni Samu és családja, birtokos Kolozsvár. Adler Rudolf kereskedő, Brassó. Adler Henrik szeszgyáros, Bodola. Katharina Christescă, magánzó, Bukurest. Lustig József kereskedő, Nagy-Iklod I. G. Schwarzmann kereskedő, Plojest. A. I. Toectanu tanár, Bukurest, Nicolae Dobrescu, hivatalnok, Bukurest, Zaharai Mingopol, kereskedő, Bukurest. Mihail és Alexandor Mingopol, tanuló Bukurest, Tutsek Géza orvos-tanhallgató. Brassó. Tutsek Anna [lapszerkesztő]. Budapest. Il. Hodosi. tanár Bukurest P. Joescu tanár, Bukurest Dr. Török Imréné orvos neje Kolozsvárt Réz Farkasné, földbirtok, Kis-Borosnyó Málí Grünberg magánzó, Bukurest, Berta Lupescu Bukurest.

Fürdői levél.

Jegenye, július 30.

Az erdélyi részekben majdnem minden város azon szerencsés helyzetben van, hogy körös-körül a legszebb kirándulási helyek veszik körül, s nyáron át a publikumnak nem-

csak szórakozási, hanem fűdőli helyül is szolgálhatnak.

Sajnos, hogy ezt mi kolozsváriak nem mondhatjuk el magunkról, mert ha be kell vallani az igazat, bizony nekünk közelben egyetlen egy igazi kiránduló helyünk sincs. A hójai, monostori erdő, Szent János kutja stb. a roz utak miatt nem kultiválhatók. Ha pláne egy kis eső talál esni, akkor aztán csak ökök vagy bival szekerakkal lehet őket megközelíteni.

Épen ezért nagyon tudunk csodálkozni a kolozsvári közönségen, hogy a közelben eső fűdőhelyeket nem látogatja sűrűbben.

Itt van pl. Jegenye, ha nem is rendelkezik valami nagy konforttal, de nagyszerű vize, üde levegője, szép fekvése van s az odajutás is Kolozsvárról nem kerül sok pénzbe.

S megtörténik, hogy héten át alig lát egy embert Kolozsvárról kijönni ide.

Csak vasárnap van kivétel. Na, de akkor sem erőltetik igen meg magukat, mert a legtöbben mikor künn voltak, lehettek 20—30-an.

De eltekintve minden természeti szépségtől, melylyel Jegenye bőven rendelkezik, egyben kiválék az erdélyrészi összes fűdők közül, s ez fölér a természet legdrágább remekével is, hogy annyi szép asszony van itt minden évben, hogy bőven jutna belőlük minden erdélyrészi fűdőnek.

Jelenleg itt időznek: Simay Ferenczné (Türe), Óváry Kelemenné és leánya Ilus (Kolozsvár), dr. Farkas Gézané (Kolozsvár), Merza Lajosné (Kolozsvár), Szabó Gizella, Gajzágó Antalné és leánya (Nagy-Teki), özv. Világi Gyuláné, dr. Weisz Miksáné (Kolozsvár), dr. Balázs Elemérné (Kolozsvár), Huzella Gyuláné (Nagyvárad), özv. Merza Lajosné (Kolozsvár), Bleirné (Arad), stb.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, július 30.

Augusztus 1-ével

uj előfizetést nyitunk lapunkra.

A kik előfizetési díjjakkal hátrálékban vannak, kegyeskedjenek azokat mihamarább megküldeni.

— Ő Felsége érkezése. Tegnap d. u. 4 órakor a városházán Albach Géza polgármester elnöklete alatt értekezlet volt, melyen a városi bizottsági tagok nagy számmal vettek részt. Az elnöki előterjesztések, mely hivatkozott a belügyminiszternek a város főispánjához intézett leiratára, mely ő Felsége érkezését hivatalosan tudatta, az értekezlet ki-mondotta, hogy a törvényhatósági bizottság rendkívüli közgyűlésének, mely legközelebb fog összejönni, ajánlani fogja, hogy ő Felségét a városba érkezésekor ünnepélyesen fogadják. A részletes teendők megállapítása e rendkívüli közgyűlésnek lesz a feladata s reméljük, hogy a nagy ünnephez méltó előterjesztések fognak tétetni és méltó határozatok hozatnak.

— Hol végezzék a csatornázási munkákat? A következő sorokat kaptuk és ajánljuk a figyelmébe Kolozsvár város hatóságának: Kolozsvár város hatósága pártatlan, mondhatni gyerekes egykedvűséggel nézi, mint tur-

ják fel minden irányban a vízvezetési vállalkozók az utcákat és tereket. A vállalkozóknak mindegy, hol kezd, hol végzi, úgy is mindenhoá el kell, hogy jussan a munkával, a város lakosságának azonban nem mindegy ez. Azért a hatóság hivatva volna ezen a közönségre nézve már is nagyon alkalmatlan munkát úgy feltűgyelni, hogy aránylag kevés baj származzon belőle. Miért nem kötelezi a város a vállalkozókat, hogy ott dolgoztasson, a hol alkalmasabb? Most például a teli színház zárva van, az iskolák szintén. A Bel-Farkas-utczában csak elvételre fordul meg egy-egy látogató, miért nem vessik most sorra? majd ha újra beállanak az iskolai és szini előadások, sok baj és még veszély is származhat abból, ha épen egy olyan helyen, a hol éjjel nagy a forgalom, nyitott árkok lesznek. Egy színházlátogató.

— A mentők munkássága. Az a sok eset, melyben a mentők nyújtanak segélyt, élénken bizonyítja ennek az intézménynek szükségességét, életrevalóságát. — A mentők tegnap 7 esetben szállottak ki. Ezek közül 3 eset meglehetősen súlyos volt. Egy vasuti munkás Kun János nevezetű átvágta kezét a gőzfűrészen. Lászlóczy György gazda ember a szőlőjében a fáról leugrott és egy karóba esett oly szerencsétlenül, hogy a karó mélyen belement a karjába. Sajtos darabont pedig unalmában revolverrel játszott, mely történetesen — mint azok a bizonyos fegyverek, melyekkel játszani szoktak elsült és a kezét átlőtte.

— Színház. Tegnap, hétfőn meglehetősen telt ház előtt Roger operettjét, „Klári“-t adták, melyben Siposs Etelka mutatkozott be a nyári szeziónban először. Maga az operett teljesen belevág abba az előadási ciklusba, melyet a közönség a nyári színházban látni óhajt. Az operett: széttagolt cselekvénnyel, komikumával, mely sokszor nagyon is vaskossá válik és közel jár már a bohózat határaihoz, epizod alakjainak gazdságával nagyon alkalmas arra, hogy egy néhány jó pillanatot szerezzon a nevetni vágyó közönségnek. Helyeseljük Ditrói igazgató intenczióját, — már mi legalább ezt látjuk — hogy ezt az operettet a nyár folyamán többször színrehozza és e műfajnak relative klasszikusabb jelenségeit a teli évadra eltegye. A mi már magát az előadást illeti, ezt a jobbakközé kell sorolnunk. A főszereplők mellett a kar is jól megállotta helyét, a mi a hiányokat illeti, ez erre nem terjeszkedünk ki. Siposs Etelka, kit kilépésekor tapssal fogadtak, ilyekhez szerepének minden szépségét érvényre emelni. Mellette különösen a féniszereplőket kell kiemelnünk, Megyerit, Vendreit és Hegedűt. Megyeri Vivarel szerepében jeleskedett. Vendrei mint gázember, a sokoldalú Hegedű pedig Gibard őrmester szerepében keltettek nagy derűtséget.

— Dr. Góth Manó tanár ravatala a Hid utca 6. számú háznál van felállítva. A ravatalra számos embernek helyetkösorut. Az elhunyt orvosnak neje, Lajos fia, sógora Kiss Mór dr. és családja. A nagyszámú tisztelők közül ott van az orvoskari tanártestület kosszorja, melyet kegyelele jelöl helyezett a ravatalra. — Koszorukat kúdték: Trandafir Miklós és neje, Hunyadi Margit, Dörgő Albert és családja, Grün E. Salamon, dr. Fischer Lajos és neje, koltói gróf Teleki László, Weisz Miksa és családja, Deák Pál és neje, Perl József, Wolf János és családja. Az elhunytól

Itélet alatt.

E. Tregoningtól.

Az „Ellenzék” számára fordította: Amica.

(Folytatás.) (3)

Mi szeretjük azokat elviselni, mert egykor, azon napokban, melyekről oly sokat hallunk, a mamái voltak. Mama, ha az én véleményemet kérdezné, én azt mondanám, hogy maga egykor színészné volt.

Anna azon reményben mondta ezt, hogy az anyja szomorú arcára mosolyt fog csalni és örömmel látta, hogy szándéka sikerült.

Tehát a két leány aznap este kiséret nélkül ment el a koncertbe.

A szolga megkapta a helyüket a középben, a székek egymás mögött voltak, ámbar a számuk egymás után következett. Edit leült; Annának az előtte levő sorban mutattak helyet.

— Oda nem ülök — mondta a leány és jobbjel tasztította Editet.

— De kisasszony, — ellenveté az ember.

— Nem bánom én, — válaszolá Anna határozottan. Mi mind a ketten itt fogunk ülni egymás mellett; majd meglátjuk, hogy mi fog történni. Én nem mozdulok innét, míg nem vagyok kénytelen az ott tenni.

Ők egy kisse korán jöttek; a terem lassan telt meg, míg végre csak a két leány előtt levő székek maradtak üressen. Ekkor egy szép, magas férfi jött egyedül és zavarodottan nézett körül.

— Sir, — jegyzte meg a szolga — ez a kisasszony foglalta el a helyét.

— Át kell, hogy adjam? — kérde Anna kérése, a mint előre hajolt és bátorságot véve magának, miután látta, hogy az újjonnan érkezett férfi nem volt elég öreg,

sem elég haragos arra, hogy durván bánjék vele és őt a helyéről kimozdítsa.

De az még is bosszúnak látszott egy kisse, midőn azt mondta:

— Oh, nem, bizonyval nem; természetesen, hogy nem háborítom kegyedet! — és az Anna valódi helyét félremagyarázhatatlan bosszúsággal foglalta el.

— Nem gentlemanhoz illő arcot csinál hozzá — sugja Anna Editnek.

— Csitt — meg találja hallani.

Mint hogy meg is hallotta, mert mosolygva fordult hátra és azt mondá:

— Nem saját magamért történik, de attól félek, hogy a doktor Trevarnoe terveit meghusítottam; ő lesz a szomszédom.

— Oh, ő jön ide elébünk? — sugta Edit, a mint az énekesek kiállottak. Ő vele könnyen eligazítjuk a dolgot!

Leültek, hogy a szereplőket hallgassák és ugyanakkor az előttük ülő férfit jól megnézték.

De mielőtt doktor Trevarnoe a helyét csendesen elfoglalta, Lloyd Eduard elénekelt a darabját és lady Hallé elzongorázta.

A doktor csak a fejét hajtotta meg a leányok előtt és nem fordult ismét feléjük szinte a program végéig, midőn egy dalt énekeltek. Ekkor azt mondta Annának:

— Nem gondolja, hogy ez pompásan találja a maga hangjához?

— Nem — fejt rá rövid válasz.

Es Anna a fejét rázta és bosszankodni látszott, hogy az éneklés közepén megszólították.

A másik férfi észrevette a leány türelmetlenségét, a mint hátra pillantott, hogy lássa, hogy a társa melyikkel beszélt — és ekkor az első benyomása az Anna rendkívüli szépségéről megerősített nyert.

— A többi bájaihoz ráadásul még jó hangja is van? — kérde a doktortól.

— Várj, míg meghallok — volt a jelentőséggel mondott válasz. De Edit is szép leány — nem vettéd észre?

— Vem hősonlítható a másikhoz,

— Azok között, a kiket ismerek, ő a legszebb leány, mondá a doktor, az igazságtól eltérve, a miért később megszenvedett.

— Ugy van, ő a legszebb leány, a kit valaha láttam, míg a kis szöke testvére nem néztem. Te azt mondat, hogy ki fogom találni, hogy melyik a te választottad; azt hiszem, hogy a barna.

— Csodálkozom rajtad, hogy te nem találod Editet sokkal nagyszerűbb szépségnek mint —

— Mig te azt gondold, addig minden jól van, szakított a félbe az idegen, kisse durván.

II.

A következő reggel Anna lent volt a kutyájával a tengerparton, hogy az anyja kívánságára egészségi szempontból addig sétáljon, míg a nagy közönség nem megy oda.

De még is voltak néhány sétáló társak, kik többnyire kutyákkal, úgy hogy Maxnak kellemes időtöltése volt, ellanyira, hogy Maxnak sikerült Anna előtt kellemetlenné tenni a mulatságot. Már többen bosszusan néztek reá, a miért Max szabadságot vett magának apró kedvencyikkel játszadoni. Előbb csendesen megközelítve őket, aztán durván felfordítva, csak azért, hogy e szép reggelen kicsapongó jó kedvét megmutassa.

De most egy nagybób kutyá jött, mint a milyenek a többiek voltak és kisért nélkül látszott lenni, Max morgott, a fogaít mutatva és a nagy kutyá Maxra ugrott. A következő pillanatban egy nagy férfi szaladt elő

az Anna háta magott levő ügy pavillonból, megrugta a támadó nyaklánczat és a két kutyát elválasztotta.

— Kegyednek derék kutyája van — mondá az ifju Annának, a mint kalapot emelt. Leo hatalmas állat és ritkán talál olyan kutyára, a mely ki merjen vele kötni.

Anna mosolygva köszöntö meg a gyors közbelépését és örült, midőn látta, hogy az ifju a tegnapi estéli szép idegen volt. Az ifju hízeltgő tetszéssel nézett rá.

— Milyen szépség! — gondolta magában, a mint a kutyá fejét veregetni lehajolt. És milyen haja van! Igen, Leo medveszelínkek — válaszolá a leány kérdésére és igyekezett nem nézni reá, de nem volt képes szeméit Annáról levenni.

— Isten önnel! — mondá a leány.

— Oh, nem, nem, ne küldjön el — kiált az ifju, engedje, hogy egy kevés ideig le s fél sétáljunk!

— Nem, nem, nem szabad, mama nem engedné meg! — volt a válasz — és Maxot szólítva távozott.

— Igen; de Albert — doktor Trevarnoe értem — mindent rendbe hoz; én az ő cousinja vagyok.

— Nem — mama nem engedné meg — mondja Anna határozottan.

— Ugy hát jobb lesz egyenesen az édes anyjához menni engedélyért. Jöjjön — mondá az ifju — mondja meg, hogy hol laknak.

— Mamanak nem tetszene ez az eljárás; és én nem viném őnt hozzá! Max, gyérünk! Max! halld? Gyer ide!

De Max megtagadta az engedelmességet; előbbi ellenséggel barátságot kötött és jó kedvvel ugrándozott körülte.

E szokatlan engedetlenségre haragos pirborította el a leány arcát és az a „bosszantó férfi” hangosan és csufondárosan nevetett,

mint ha tetszett volna neki az ő haragját látni.

— Leo, gyer ide! — kiáltá az ifju vidáman.

Ekkor a két kutyá rögtön félbehagyta a játékot és mindenik a saját gazdájá után kullogott.

— Látja kisasszony, hogy az én segítségem nélkül nem tud a kutyájával boldogulni, — mondja az ifju győzedelmes hangon.

Anna csakhamar elfelejtette, hogy az illem szabálya ellen vét és élvezte a sétáját, — kétszer ment végig a sétatérén és jobban élvezte azt, mint valaha.

— Ily hamar haza kell mennie? — kérde végre az ifju. Ha megengedi, hogy valamit ajánlani bátorodjak, ugy azt mondanám, hogy jobb lenne, ha az édes anyjának nem mondaná meg, hogy a szabályok ellen vétett.

Anna mebotránkozva s kisse rémülve nézett reá.

— A cousinommal tiszteletemet fogom tenni, — folytatá az ifju, — és akkor elmondhatja kegyed ha akarja, mert ott leszek, hogy a mamája méltó haragját, mely kegyedet sújtaná, magamra vegyem.

— Oh, mama soha sem haragszik; éppen ez az, a mi az elégedetlenséget oly nehéz teszi!

Az ifju azt gondolta, hogy Anna azon reggel nem találta azt olyan nehéznek, de ezt a megjegyzést nem kockáztatta. És a doktortal sem tett látogatást. Trevarnoeak egy súlyos beteget volt és azon a napon nem ment el Bevannához. De Anna véletlenül minden reggel találkoztott Trevarnoe Sándor ural és ezeket a találkozásokat nagyon kellemeseknek találta, ámbar szégyelte magát miatta. Végre bizalmasan megmondta Editnek.

(Folytatása köv.)

az egyetem orvosi kara az alábbi gyászjelentést adta ki:

A kolozsvári m. kir. „Ferencz-József” tud.-Egyetem orvosi kara mely fájdalommal jelenti, hogy szeretett tagja dr. Góth Manó ny. rk. tanár életének 47-ik, működésének 17-ik évében, hosszas szenvedés után f. hó 28-án elhunyt. Hílt tetemei a gyászházból (hid-utca 6. sz.) folyó hó 30-án d. u. 4 órákor kísértetnek örök nyugalomra. Aldás emlékére! Kolozsvár, 1895. évi július hó 29-én.

— **Góth Manó** dr. halála alkalmából koszuor megváltás czimen az „Ellenzék” szerkesztőségéhez a Mária Valéria árvaház részére adakoztak: özv. Pap Áronné urnő 10 frt, Szilly Alajosné urnő 5 frt.

— **Gyászhir.** Kolozsvár városnak egy derék polgára halt el. Alólirottak, ugy a maguk, mint a közeli és távoli rokonok nevében a szív legmélyebb fájdalomával jelentik, hogy a szeretett és feledhetetlen jó férj, gondos édes apa, após, nagypapa, testvér és ron Tamási Bogdán kereskedő f. hó 29-én este 1/10 órákor, élete 60-ik, holdog házassága 27-ik évében, hosszas betegség, és a halotti szentségek áhítatos felvétele után csendesen elhunyt. A megboldogultnak földi részei folyó hó 31-én d. u. 1/10 órákor fognak a róm. kath. egyház szertartása szerint külszén-utca 7. számú saját házában beszenteltetni és közös sírkertbe örök nyugalomba helyeztetni. Halhatlan lelkeért engesztelő szentmisé-áldozat 1895. évi aug. hó 1-én d. e. 10 órákor fog a főtéri templomban az egek urának bemutatni, mely mindkét végítés-telekre, a rokonok, örmérsők és barátai tisztelettel meghívotnak. Áldott Legyen Emléke! Kolozsvárt, 1895. július hó 30. Özv. Tamási Bogdáné, szül. Buzessz Katalin, mint az elhunyt bánatos neje. Tamási Katalin, férjezett Voith Miklósné Tamási Terka, férj. Dr. Papp Gáborné, Tamási Bálint, mint gyermekei. Voith Katica, Voith Jóska, legifjabb Voith Miklós unokái. Tamási Tamás, Tamási Róza, özv. Hercz Kristófné mint testvérei. Voith Miklós, Dr. Papp Gábor orvos, egyetemi tanársegéd, Tamási István neje és gyermekek Gámentz Miklós. Gámentz Béla mint unokaöccsei.

— **Milyen vonatok készülnek a milleniumra?** A magyar állam vasutak, már megrendelték azokat a kocsikat, a melyekből a millenium alkalmával a több vonalon vonatok fognak közlekedni. E vonatok mint említettük, kupék nem lesznek. Társalgó étkező fűrdő és háló termekből fognak állani. A kocsik belső berendezése nagyon elegáns lesz s a vonatok gyorsabban fognak közlekedni a jelenlegi gyorsvonatoknál. Ilyen vonatokat mint mondják nászutazásokra is rendelhetnek völegények.

— **Helyreigazítás.** Tenyészköznaknak a föld. miniszter által mérsékelt árban való adományozásáról szóló tegnapi hírnkben: 3. sor „közönségnek” helyett: „közsegeknek” olvasandó. 8-ik sor „Tarka”, helyett: „Fajta” olvasandó.

— **Királyváras Kis-Czellben.** Szombathelyről írják: Ó felsége tudvalegyőleg szeptember hó 17-én Kis-Czellbe utazik az ott tartandó hadgyakorlatokra, a hol a Benedekrendiek kolostorának lesz vendége. Ez alkalomra Fehér Ipoly főpát minden lehető elkövet, hogy kellemes otthon adhasson a királynak. A kolostortól izélesen átalakítva, 16 szoba fog a felség rendelkezésére bocsátatni. A királyt megérkezésekor a lépcsőház előtt Fehér Ipoly főpát fogadja.

— **Gróf Zichy Jenő expediciójá.** Moszkvából táviratozzák, hogy Zichy Jenő gróf expediciója tegnap oda érkezett s augusztus 2-án tovább utazik Pétervárra, hol az Európa fogadóba fog szállani és ott 15-ikéig marad. 15-én az expedició tagjai Varson és Krakkon át Budapesre utaznak.

— **A király vadászaton.** A rombach vadászterületen szombaton tartották meg, mint Ischlből írják, a második udvari vadászatot. Hajtovadászat volt ez, melyen ő felsége maga három zergét lőtt, ezenkívül pedig még nyolez zergét és egy szép tizenkét agancsú szarvast terített le a vadásztársaság. Az előző vadászaton két szarvast terített le a király vadászfegyvere.

— **A király a koronázási templomért.** A király a miniszterelnök előterjesztése folytán a budavári koronázási templom lefejező munkálatainak építési költségeire mint illetékes helyről értesülünk — az udvartartási javadalomra művészi célokra szánt részéből 25.000 forintot engedélyezett s így elérhető lesz, hogy a koronázási templom a millenium évében teljesen készen fog állani.

— **A király Londonban.** Ferencz József király — mint Bécsből jelentik augusztus hó 25-én Londonba érkeznek és a Hotel Albemarle-ban vesz lakást, a holugyan azokban a termekben fog lakni, a melyeket Károly Lajos kir. herczeg és Mária Terézia kir. herczegnő birtak londoni látogatásuk alkalmával. A király csak néhány napig marad Londonban és látogatása tisztán magánjellegű lesz. Bécsi udvari körökben azt hiszik, hogy a londoni királylátogatás, valamint Károly Lajos kir. herczeg házasságával van összekötöttesben.

— **Termés Szolnok-Dobokamegyében.** Szolnok-Dobokamegyében — mint leveleznők jelenti — a gabona és gyümölcs-termesz igen kedvező. A deési, ilondai járásban közepesnél jobb a termés, a magyar-lá-

posi járásban pedig a buza, tengeri kintű. A takarmány is rendkívül dus termést ad. A gyümölcsfák nagyon dusan meg vannak rakva mindenféle gyümölcsökkel.

— **Tudomásul.** A mező-Örményesi ev. ref. templom építési czéljaira rendezett nyári mulatságból kifolyólag mai napig is érkezven pénzküldemények: a szives „adakozóknak a rendező bizottság tudomására hozza, hogy az aug. 3-áig beérkező s eddig beérkezett küldemények augusztus 5-én a Kolozsvári hírlapokban közlé fognak tétetni. — A rendező bizottság.

— **Primitia.** Ritka szép ünnep folyt le f. hó 28-án Tordán. R a s s Károly ujonnan felszentelt pap lépett az oltárhoz, hogy bemutassa az egek urának fáz első áldozatát. A közönség valláskülönbség nélkül sietett a mondhatni eddig nem látott ünnepélyen részt venni, s így nem csoda, ha már jóval a mise előtt zsufoltság megtelt a templom. A szép és szent ténykedésre a vidékről is többen berándultak főleg Gyéresről, az új misés szülőföldről, honnan a primitiás majdnem minden örmérső és rokona eljött. Maga az ünnepély és ténykedés mely benyomást tett a jelenlevőkre, s nem egyszer indítottak könyvreke egy a primiciánst, mint a közönséget. Evangelium után dr. Korodi Péter theologiai tanár tartott igazán remek beszédet az egyháziról és az egyház szolgáiról, mely szintén mely hatással volt a jelenlevőkre, de főleg az új papra, ki a beszéd alatt többször könnyezett, főleg a beszéd végén, hol a szónok a primitiásnak boldogult édesanyját említette fel, s kérte őt, hogy sz. miséjében emlékezzék meg róla. Mise végén az új pap áldást adott a jelenlevőkre és pedig először is a papokra, azután édes atyjára, rokonaira, s végül a jelenlevőkre. És ekkor áldásközben egy jelenet fordult elő, mely feledhetlen lesz a jelenvotokra nézve is. Midőn ugyanis a primiciánus édes atyjára adta áldását, anynyira elérzékenyült, hogy elfordult, ráborult az oltárra s percekig zokogott. E pillanatok alatt a jelenlevők mindenike sírt. Mise után az ünnepelt tiszteletére Kovács Lajos főesperes nagy díszbeöltözött, melyen a primiciánus rokonain és barátain Torda város előkellőségének számos tagja vett rész. Az ebéd nem szűkölködött szép pohárköszöntőkben sem, melyek sorát a primiciánus nyitotta meg lelkes szavakban éltetve agg főpásztorát, Lőnhart Ferencz püspököt. A felköszöntő állva hallgatták végig, s a végén zajos éljenzés hangzott fel. Azután Kovács Lajos éltette szép szavakban az új misést, Rediger Béla alispán pedig Kovács főesperest. Felköszöntőket mondtak még Nessenfeld Jenei Károly, Sándor Kálmán, Lőrcenzi esperes és még igen sokan. Az ünnepelt rendkívül sok gratulációt kapott, résztint levélben, résztint sürgönyileg, köztük br. Jósika Andortól, Biró Belától, a kolozsvári asztaltársaságtól, dr. Mihály Istvántól, Fejér Gerő tanártól stb. stb. Egyik nagybátyjától pedig egy gyönyörű ezüst domborművet képet, mely Mária menyemenetelét ábrázolja.

— **Templom-alapok letétel.** F. hó 28-án vasárnap délután helyezték a Gy.-Szt.-Királyt építendő róm. kath. templom ajakpövé. Az ünnepélyes actust Kovács Lajos főesperes végezte a kerületi papság fényes segédletével, s a közönség rendkívüli részvételével. Az alapok letételre a harasztosi hívek körmenetileg jöttek le a plébánosok vezetésével. Az alap kö letétele utána táncvizsgálat volt, mely anyagilag nagyon jól sikerült.

— **Pörüljárt vadász.** Felső-Páska község közelében végzetes szerencsétlenség ért egy Nimródót. A vadászok nem ritka szerencsétlensége érte utól, t. i. a cső nem akkor sült el, mikor ő akarta, hanem mikor a cső akarta. Opreán Miron egyszerű lakos vadászott seregélyre alma- és kőrtüfás kertjében. A seregélyek ugyanis gyümölcsöt ették. A szegény Miron konzervatív hajlamainál fogva egy ócska, előltöltő katonai fegyvert rejtgetett, melyet atyja a forradalomban nemesebb vadra töltögetett. Egyszer tulságos erősen töltötte meg az ócska szerszámot, úgy, hogy a cső megrepedt s a töltés pedig a Nimród fejébe ment és nem a seregélyekbe.

— **A nagyszebeni államilag segélyezett bőr- és cipésziparszakiskola.** Ezen iskola f. évi szeptember hó 1-én lép életbe. Célja: szakképzett iparossegédek nevelésével a hazai cipész és szíjgyártó ipar fejlesztése, különösen pedig az ezek korszerű tetéhez szükséges szakképzettség fejlesztése. Ennélfogva felkarolja a cipész és szíjgyártó iparágakat és ehhez képest nyújtja azon elméleti és gyakorlati ismereteket, melyekre az ezen iparágak terén működő művelt iparosoknak szüksége van. Feladata tehát nem es közhasznú. Tekintettel egyrészt az ipari pályára lépő ifjúságnak nagyobbára kedvezőtlen anyagi helyzetére valamint másrészt a növekedék gondosabb kiképzésére, a szakiskolán különösen a szegény tanuló részére ösztöndíjas helyekkel bíró internátus rendeztetik be. Közlebbi felvilágosítást az iskola szervezetére, tantervére és fegyelmi rendjére vonatkozólag nyujtanak a szabályok, melyek az intézet elnökénél: Schuster Márton ág. ev. főgymnasiumi tanárnál; az iskola művezetőjénél: Zillich Emil cipész-mesternél (Hundsruken 3.) nemkülönb a nagyszebeni cipészársulat elnökénél: Henel Mihálynál (Quergasse 6.) az új intézmény iránt érdeklődők rendelkezésére állannak. Az említettnél eszközözlendő az előjegyzések, illetőleg beiratások is, még pedig folyó évi augusztus hó 15-étől kezdődőleg.

— **Gyógyszer a tüdővész ellen.** A Figaro szerint egy Gross dr. nevű orvos

hathatós szert talált fel a tüdőgümő-kór ellen s melyet már több kórházban sikerrel alkalmazott.

— **Bál Szamosfalván.** Szamosfalván szombaton este a Nagy Ferdinánd-féle helyiségben Anna-bál volt, melyet az ottani ifjúság rendezett. A nagy meleg miatt azonban kevesen jelentek meg. Különösen Kolozsvárról hiányoztak sokan, a kik megígérték megjelenésüket. A kik azonban ott voltak, kitűnően mulattak s tartott a tánc majdnem reggelig.

— **Vasúti katasztrófa Szombathelyen.** Szombathelyen éjjel Szombathelyen vasúti katasztrófa történt, még pedig egyike azoknak a szerencsétlenségeknek, melyek a vasuton utazóknak a biztonságban való hitét megingatják. A szerencsétlenség folytán tizenheten sérültek meg. A katasztrófa akképen történt, hogy a Pozsonyból esti 9 óra 40 perczkor Szombathelyre érkező személyvonat téves váltóállítást folytán az ott levő tehervonatnál összeütközött, mely alkalmával három személyszállító kocsi is összezuzodott s mintegy 17 utas megsebesült. Az utasok közül 14 csak könnyebben sérült meg, míg három asszony súlyos sérülési sebeket kapott, ugyanarra, hogy gyógykezelés végett a kórházba kellett őket szállítani. A vizsgálatot megindították.

— **Égő vonat.** A Siófokról vasárnap este 8 órákor elindult személyvonatokat nagy veszély fenyegette. Alig hagyta el a vonat, mely zsufoltság meg volt telve, a promontori állomást, a mikor a 234. számú II. osztályú kocsiból kétségbeesett segélykiáltások rémitették meg az utasokat. Tűz van! hangzott vissza csakhamar a vonat számos kocsijából, az égő kocsi utasai megpróbálták a vészjelzést meghuzni, a vonat azonban csak vigan robogott tovább, mialatt a kocsit fojtó füst és hatalmas lángok borították el. A vészjelben forgó utasok kinyitották az ajtókat és már leaktartak ugrani a vonatról, a mikor nagy sokára végre megjelent a kalauz és naiv kíváncsisággal azt kérdezte, hogy mi a baj? Akkor már a kocsi tetéje és az a felett lévő kalauzfülke hatalmas lángokban is kigyulladt. Mindazonáltal a vonatvezető nem állította meg a vonatot, kijelentve, hogy rögtön Kelenföldre ér be, hol majd a tüzet el lehet oltani. Így tehát az égő kocsiérsekben vagy 10 utasnak továbbra is ott kellett maradni kiéve a megégés vagy megfúlástól veszélyének. Végre kinos perczek elmúltával berobogott, Kelenföldre, hol az utasokat áthelyezték más kocsi, az égő kocsit azonban továbbra is a vonaton hagyták.

— **A halandóság a nagy városokban.** A „Semaine medicale” legutóbbi számában érdekes kimutatást találunk a fontosabb európai városokban, az elmúlt évben történt halálozásokról. E szerint pedig Brisztól mutatja fel a legkedvezőbb számot: 1000 lakosra 15 haláleset esik egy év alatt, Moszkva pedig az 631 halálesetével (1000 lakosra) a legkedvezőtlenebb. A további számadatok a következők:

London	17-7
Berlin	17-2
Hamburg	18-1
Brüsszel	18-1
Róm	19-9
Páris	20-2
Bécs	22-8
Budapest	24-4
Szt. Pétervár	31-4

minden ezer lakosra. Budapestent tehát ebben a szomorú statisztikában a nyolcadik helyet foglalja el.

— **Nyilvános számadás.** Folyó hó 14-én a kolozsvári hivataloslagk betegsegélyző-és temetkezési egylete javára megtartott nyári táncszertélyen jegyeiket a következők váltották meg, melynek tiszta jövedelme 150 frtot tesz ki: Hegedüs Sándor 15 frt. Biró Béla 10 frt. Dr. Szabó Dénes 10 frt. — 5 frtot adakoztak: Heppes Miklós, Dr. Lechner Károly, Szekula Akos, Magyar Leszámító bank. — 3 frtot adakoztak: Dr. Engel Gábor, Dr. Haller Károly, Dr. Hoór Károly, Horovitz Sámuel, Valcz Lajos. — 2 frtot adakoztak: Dr. Apáthy, Bokor Károly, Fekete Gábor, Dr. Generich Antal, Gyulai Árpád, Korbuly Bogdán, Krenner F. Miklós, Kardos Kálmán, Dr. Lőthe József, Lehocz András, Br. Mansberg Sándor, Pecz Vilmos, Stuckheil Gyula, Dr. Sajtos Károly, Dr. Strobell Villibal, Szabó Sámuel, Szentkirályi Gyula, Dr. Rózsa Géza, Winckler János, Végh Ferencz, Zobácz Ferencz, Tauffer Adolf és Hunwald Lajos 1 frt 50 krt. — 1 frtot adakoztak: Dr. Ábt Antal, Agoston Béla, Dr. Brandt József, Dr. Balázs Elemér, Berkési Sándor, Bodor László, Bartók József, Csaba Zoltán, Csermák János, Dancs József, Dr. Dávid Leó, Dr. Fekete Gyula, Fabinyi K., Dr. Farkas Lajos, Furmann Albert, Főle Gábor, Grátz G., Dr. Gócs Jenő, Dr. Groisz Gusztáv, Gotthárd Kálmán, Hintz György, Herczeg Zsigmond, Inczedy Sámuel, Dr. Issekutz Gyula, Kócsi Andor, Dr. Kuntz István, Dr. Kenyeres Balázs, Kisfaludy Árpád, Lázár Aurél, L. Gy., Lázár Emil, Mikó Imre, Moldován Gergely, Mamitza János, Nedorostók János, Orbán József, P. N., Petráni József, Dr. Piszlőry Mór, Raskó Imre, Sámán László, Sigmund Dező, Dr. Simay Gyula, Szász Béla, Szűcs A., Szemes Péter, Schmolenszky József, Schreiber Róbert, Schneller István, Dr. Sterczky Vilmos, Slouch Győző, Tolvaly Benedek, Törös Sándor, Tosa László, Tauszik Lajos, Dr. Váilly Gábor, Vass Zsigmond, Végh József, Vámosi József, Varró József, Zsakó István, Szentkirályi Lajos. Ladies Nándor 50 kr., Mezei Sándor 50 kr. — Felülfizetést tettek: Szathmári Nándor 2 frt, Polareczky 1 frt, F. Sándor István 1 frt, Mihalek Ferencz 1 frt, Binder Dező 50 kr., Kovács Albert 50 kr. Melyekért a bizottság halás köszönetét nyilváníti.

F. SÁNDOR JÓZSEF, FARKAS KÁLMÁN, biz. elnök. biz. pénztárnok.

Kolozsvár iparának haladása.

Mindig örömmel adunk hírt róla, ha városunk iparának valamely ágában bármilyen haladást veszünk észre; s ezt ez alkalommal annál készegebben tesszük, mert egy olyan iparcikkéről vsn szó, mely nagy kelendőségnek örvend, s épen ezért sok pénz megy ki érette, mely itt a városban maradhatna, ha fölkarolnánk az igyekvő, törekedő helybeli mestereinket.

Horváth Boldizsár czimbalom készítő, a ki huzamos időn át több nagy műhelyben gyűjtötte tapasztalatait, a czimbalom készítés terén figyelemre méltó újítás eszközözt, mely saját találmánya, s mely méltán megérdemli, hogy azt határozott haladásnak nevezzük. S ez nem más, mint a fenék nélküli, alul nyitott czimbalom. Alol nincs bedeszkázva, mint az eddigi czimbalomok, hanem teljes betekintést enged az eszköz belső szerkezetébe, annak vázára. A felső vékony, hangzó lap pedig (rezonancs bódén) nem bir kivágott nyílásokkal mint az eddiegek, hanem teljesen egy darabot képez.

Különbö el van látva lábakkal s tetészes szerint hangfogókkal és lábtóval. (Példálal.)

Inkább hasonlít a szerkezete a zongorához, mintsem az eddig készített szokásos czimbalomokhoz, a mely szerkezetéből több előnyös tulajdonsága származik, ugymint: a hangszer könnyebb, inkább szállítható, mint azok, melyeket alsó vastag fenék is nehezít, igazítás alkalmával mindentűn hozzáférhető, a nélkül, hogy el kellene szedni. De fő és figyelemre méltó előnye a hang mozdulációjában fekszik. A hang még egyszer oly hosszan tartó, mint a másféle czimbalomoknál, mialatt éneklővé válik s hosszú hangoknál nem igényli azt a sürűn egymást követő kopogtatást, ütőverést, mely olykor monotonná válik, a hall-érzékét fárasztja s a kitarított hang helyett egy zörgést hallat. A hang tömörebb, kerekdedebb, öblös, sokkal inkább nélkülözi azt a csengést, pengést, czinczögő drót-hangot, a mely a czimbalom hangjainak éppen a legkellemetlenebb oldala, kivált a vékony huroknál, a felső hangokban; ez a kellemetlen czinczögés akkor legalkalmatlanabb, midőn a czimbalom egyedül játszik és csak ugy szelidíthető ha kíséret is van mélyebb hangu hangszerekkel, mint például a brácsa és bőgő. Csak zenekarban nem alkalmatlan, midőn a többi hangszer némileg ugysszóva elnyomja a czimbalomnak ezen sajátos ríktó hangját.

Már pedig a czimbalom éppen azért lett kedvelt s elterjedt hangszerré, mert egyedül lehet rajta játszani kíséret nélkül, mivel megvannak rajta a melodiát adó hangok mellett a közép-hanglajtorják és a mély hangok is, azaz a basszus is. Ebben a tekintetben legközelebb áll a zongorához, mely szintén egyedül képes a kíséretet kiadni, mint a zenekar.

De éppen mint a zongora annál kellemetlenebb minél czinczögőbb, milyenek a régi vékonyhuru zongorák s ellenben annál kedvezőbb, minél kitarítottabb, kerekesebb hangjai: ugyanugy van ez a czimbalomnál is. Ezért megbecsülhetetlenek a Horváth Boldizsár új szerkezetű czimbalmainak fent kiemelt tulajdonságai: a hang tartóssága és tömörsége. Mintha csak zongorát hallana az ember, midőn kivált távolabbról hallgatja, azonnal meglepi a hangok lágyasága és szelidsége.

Üdvözölünk kell Horváth Boldizsárt elért sikeréért s figyelemztetjük a czimbalom kedvelőket e gyönyörű hangszerré, melyet midőn itt szereznek be, nemcsak helyett marad a pénzük és előmozdítják vele a hazai ipart, hanem jobbat s lehet, hogy olcsóbbat is kapnak mintsem az idegenből.

Az „Ellenzék” panaszkönyve.

Kolozsvár, július 29.

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Van Kolozsvárnak egy fűrdője a nádas vizén, melyről a többek közt azt is állítják, hogy gyógyhatással is bir a közvényes bántalmak ellen.

A szegény ember örül tehát, ha nem kell elmennie drága fűrdőre, hanem itthon megkapja azt. Azonban az ottani fűrdőzés a többek közt azáltal a kellemetlenséggel is jár, hogy mint pl. vasárnap történt, kénytelenek voltunk a fűrdést abba hagyni, mert néhány izraelita és nem izraelita legény egész Ádám-kosztümben jött ki a kabinból, úgy, hogy ném és a többi asszonyok is kénytelenek voltak azonnal távozni a fűrdőből. A nádas-fűrdő tulajdonosa jól ténne, ha e tekintetben szigoruan utasítaná a fűrdőt kezelő személyzetet.

Egy családapa.

Közönség köréből. *)

Becses lapja e hó 25 iki számában „Fűrdői levél” czim alatt a helybeli sós fűrdőről egy közlemény jelent meg, a melyben az is említve van, hogy a bányász-zenekar a fűrdő előtt mind régi darabokat játszik és hogy a jelenlegi karmester bizonytalan helyzete hozzájárul ahhoz, hogy a zene nem éppen olyan, mint a milyennek kellene hogy legyen — az előbbi tagadom, mert a zene vezetésem óta játszik új darabokat is, de mivel ugyanegy programot mindig nem játszathatok, szükséges, meg abból az okból is a régiebb darabok játszgatása, hogy azok feledésre ne kerüljenek, így aztán egyet-egyet újat is beleékelünk a régiek közé.

*) E rovat alatti közleményekért a felelősség a beküldőt illeti. Szerk.

rüljenek, így aztán egyet-egyet újat is beleékelünk a régiek közé.

Hogy a régi darabok száma több, az nem vitatott, de az az elődömtől származik, hogy ittléte alatt új zeneműveket nem tanított, én 12 hónapi ittlétem alatt, a mit lehet, megtettem és ezután is megteszek, de magamnak kell végezmem a hang szerelést és a stimek leírását is, a mi 22 emberre blaszinsumentre és 10 emberre huros hangszerekre leírni és hangszerelni, nem egy pillanatnyi munka, így tehát csak lassan haladhatok előre az új darabokkal, az tehát, hogy itteni helyzetem bizonytalan, a kötelesség érzetével szemben nem járulok ahhoz, hogy fontos kötelességemet elmulasztzam.

A mi a másik megjegyzést illeti, szabad legyen megemlítenem, hogy meg vagyom írva a zenekezdők iskolája szabályaiban, hogy a tanuló kezébe jól hangolt és alkalmas hangszert adjunk, stb. Már mostan az itteni czintányérunk teljesen eltörtött, és az ilyen állapotban használva, a skandalumig viszi a zene hatását.

Továbbá, a hangszerek majdnem mindennap reparációt igényelnek, mert még egy régi zenekar használt instrumentumai ezek legtöbb része, az így elhasznált hangszerek már nem stímelnek, miért is azokkal jó zenét előállítani nem lehet, hiányzik továbbá a zenészek kellő száma, a zenekar létszáma mindig változandó, tehát én ezeket adom elő annak okául, hogy a zene talán nem olyan, a milyennek kellene hogy legyen, a mi erre nézve még fontosabb ok van, azt most elhallगतom.

Tek. Szerkesztő ur, magyar ember lévén, fizetésemet nem teszem zsebre a nélkül, hogy azért meg ne szolgáljak, még ha bizonytalan is a helyzetem, különben ittlétem alatt hangszereltem 60 darabot, talán lehet többet is, de azt hiszem, hogy rossz viszonytságok alatt egy év alatt más teendőkkal szemben elég.

Ezek után maradtam a tek. szerkesztő urnak

Marosujvárt, 1895. jul. 28.

Alázatos szolgálja:

HEGEDÜS LAJOS

zeneszerző és a bányász-zene karnagya.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” eredeti táviratai.)

Hazatérő fejedelem.

Budapest, jul. 30.

Szótíából jelentik, hogy Ferdinánd bolgár fejedelem augusztus közepén tér vissza fővárosába.

Uj pairek.

Budapest, jul. 30.

A „Vaterland” elkésereve jelenti a második magyar pair subot. Inkey, Semsey, Dóry, Szemző, Harkányi és Jankovich részint bárók, részint grófk lesznek a hátralevő egyházipolitikai javaslatok sorsának biztosítása végett.

Hazatérő bolgár deputátio.

Budapest, jul. 30

„Neue Freue Presse” lemergi levelezője elkísérte a hazatérő bolgár deputatiót Lembergől Przemyslig. Rendkívül megvannak elégedve az orosz fogadtatással. Oroszországba a fejedelem hozzájárulásával utaztak. Eredmény egyelőre még nincsen, csak a tárgyalások menete van biztosítva. A küldöttség szerdán éjjel háromnegyed kettőkor érkezik Budapestre, honnan megszakítás nélkül Szótíába folytatják útjukat. Mivel Szatmbulovról ellenségesen nyilatkoztak, Budapestben valószínűleg tüntetések lesznek.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTTÉR. *)

Kérelem.

Balázs Márton deési lakós 13 éves fodrász-tanuló fia, f. hó 7-én a Szamosba fult, a holttestét mind ez ideig nem találták meg. A bánatos szülők felkérlik azokat, a kik a holttestről esetleg valamit tudnának, szíveskedjenek eszeleiteiket tudomásukra hozni.

Tisztelettel,

Balázs Ilona.

Deés, 1895. jul. 25-én. Lakás: Kossuth L. utca 32. sz.

A legnemesebb erdélyi bor

fehér és piros, vörös budai,

erdélyi szilvorum és seprőpálinka,

a Teutsch czég pinczéiben.

Lerakat Kolozsvárt: Segesváry és Társánál. (7—*)

*) E rovat alatti közleményekért semmi felelősséget nem vállal a Szerk.

H I R D E T É S E K.

Árlejtési hirdetmény.

A vezetésem alatt álló kir. javító-intézet számára az 1896. év folyamán szükségelendő, körülbelül 22,000 ko. barna kenyér, 200 ko. fehér kenyér, 300 ko. száraz zsemlye, 300 ko. marha-hus, 300 ko. sertés-hus, 400 ko. juh-hus, 16,000 lit. tehén-tej, 200 lit. tejföl, 1200 ko. házilag olvasztott sertészsír, 600 ko. 1-es, 700 ko. 4-es és 900 ko. 5-ös számú buzaliszt, 900 ko. fehér szemes bab, 600 ko. borsó, 700 ko. lencse, 350 ko. rizs, 350 ko. buzdara, 100 ko. árpa-kása, 100 ko. köles-kása, 600 liter eczet-szesz, 600 ko. őrlt só, 50 ko. süveg-cukor, 16 ko. rózsapaprika, 700 drb. tyuktojás, 24 ko. juh-turó, 30 ko. groi-sajt, 5 ko. kömény-mag; ugyancsak 500 köbméter kemény tűzifa, 2400 ko. petroleum; továbbá 151-50 méter szürke posztó, 430-50 méter csikos ruha-vászon, 120 méter szürke flanel, 471 méter oxford-vászon, 528 méter Calico, 120 drb. kék zsebkendő, 66 méter szürke kalmuk, 132 méter portörő vászon, 56 méter kapeza-vászon, 56 méter fehér barchend, 45 méter törülköző vászon, 180 méter kék kötény-vászon, 201 méter szalmazsák-vászon, 777 méter galand, 300 drb. f-kete csont-gomb, 2340 drb. kis érc-gomb, 900 drb. czeru-gomb, 90 drb. szalma-kalap, 14 asztal-kendő, 7 asztal-terítő, 30 drb. nadrág-szif, 58-50 ko. talp-bőr, 45 ko. fekete tehén-bőr, 13-50 ko. talpbélés és 90 pár patkó szállításának vállalkozói biztosítása tárgyában a nyilvános árlejtés az intézet igazgatósági irodájában **1895. évi augusztus hó 30-án d. e. 10 órakor** fog megtartatni.

Megjegyeztetik, hogy a posztóra a többi ruházati anyagoktól külön is lehet árlejtetni.

A ki árlejtetni óhajt, köteles az árlejtés megkezdése előtt az árlejtés feltételeit — annak elismerésével, hogy azokat olvasta és föltétlenül elfogadja — sajátkezűleg aláírni és az ezen feltételekben megállapított bánat-pénzt (az összárlati összeg 5%-át) készpénzben, vagy óvadékképes érték-papirokban az árlejtést vezető kezéhez letenni.

Árlejtetni lehet szóval és írásban. Az árlejtési feltételek ezen hirdetmény közzétételétől kezdve a fent kitett időhatárig mindennap d. e. 9 óráig 12-ig és d. u. 3 óráig 6-ig lesznek az intézet irodai helyiségében betekintés végett kiállítva. A hirdetményben előfordult összes élelmi cikkeknek a városból az intézetbe való kiszállításáról az igazgatóság fog gondoskodni.

A kir. javító-intézet igazgatósága.

Kolozsvárt, 1895. évi július hó 29-én.

Kováts József,
igazgató.

521. (1—3)

Napi gyártás

BARO BORS ÉS TÁRSA

eczet-szesz gyára,

Kolozsvár, Telefon III. sz.

Ajánlja a most bekövetkezett idényre

VEGYTISZTA GYÁRTMÁNYAIT,

u. m: Eczet-szesz, Bor-eczet és Málna-eczet, utóbbi a czég kizárólagos gyártmánya.

Kapható helyt: Barcsay Manó, Esztégár Kristóf, Gunes Károly, Hirschfeld Sándor, Moldován József, ifj. Pere István, Pánczél Imre, Somlyay László és Temesváry Károly stb. fűszer-üzleteiben; ugyancsak Erdély minden városának fűszer-kereskedőinél.

Kívánatra 25 literes megrendeléseket házhoz szállítatunk saját hordóinkba. 518. (2—10)

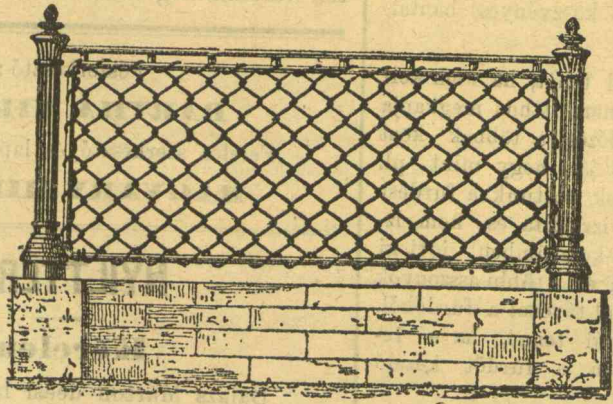
500 liter Málna Eczet-szesz.

LÉBER GYULA

első erdélyi sodrony szövetszövet-fonát és szitaáru gyára,

KOLOZSVÁRT,

Torda-utca, Nagy testvérek volt sarkó-raktárában.

Ajánlja minden e szakba vágó munkáit, ugymint: kertek, erdők, vadaskertek, szőlők, sírhelyek stb. bekerítéséhez való gépfonát; majorsági udvarok fonattal való bevonását; pince, padlás, felső világossági, magtár és éléskamara ablakok rostélyzatát; áthányó rosták szén, koks, kavics, föld és porond válogatásához; szikra fogók cséplő- és egyéb gépekhez.

Nemkülönben zöldre festett lágy szövet szelelő-rosták, Backer-féle rosták és egyébféle használatra vas-, réz- és czimszövetek, sirkosarak különféle mintákban; Kruppa sodrony szegélyzetek különféle mintákban, fakeretbe foglalt rosták, sziták különféle célokra, igen erősen készíttetnek és gyári árak szerint számíttatnak.

Azél tükös sodrony kertek, delelők stb. bevonásához jutányos árért fel is huzatik.

Képes árjegyzékkel kívánatra ingyen és bérmentve szolgál.

A nagyérdemű helyi és vidéki közönség becses pártfogását kérve

289. [19—20] teljes tisztelettel: **LÉBER GYULA.**

Eladó fűszerüzlet

kitűnő forgalmu helyen.

Eladó házhelynek való kert.

A föltételek megtudhatók **Andrásofszki Nővérek**nél, külmagyar-utca I. sz. alatt, az üzletben.

520. (1—3)

Mi az a PURINAL?

PURINAL
PURINAL
PURINAL
PURINAL
PURINAL
PURINAL
PURINAL

a legjobb és legbiztosabb ruhatisztító szer, mely a ruhákban levő összes tisztálanságokat biztosan eltünteti; — miért is a

legjobban ajánlható mind azoknak, kiknek eddig ruháit tisztán tartása jelentékeny költséget okozott, mivel a

számtalan esetben lett kipróbálva, és jósága mindenki által elismertett. A

vásárlásánál, tekintve, hogy számtalan tisztító szer létezik, kérjük mindig czégünkkel ellátott

-t kérni, s csakis ilyent elfogadni, mivel a ruhák tisztításánál csakis a Purinal nyújt biztos sikert.

kapható minden előkelőbb üzlet és gyógyszerárakban.

Üvege csak 25 kr.

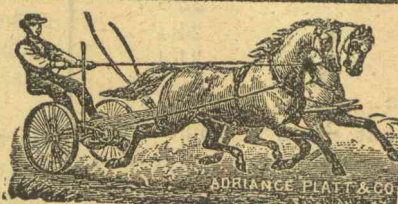
Főszékhely: Idési raktár:

VOJTEK és WEISZ ARADON
gyógyszerár-üzlet.

Kolozsvárt kapható: Burger Frigyes, Weick József, Csiky I., Bartsay M. és Kónya Sándor keresk. uraknál. 250. (23—30)

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE,

Budapest, Alkotmány-utca 31. szám. 172. (40—50)

Adriance, Platt & Co.

new-yorki gépgyáros

„kizárólagos képviselősege“

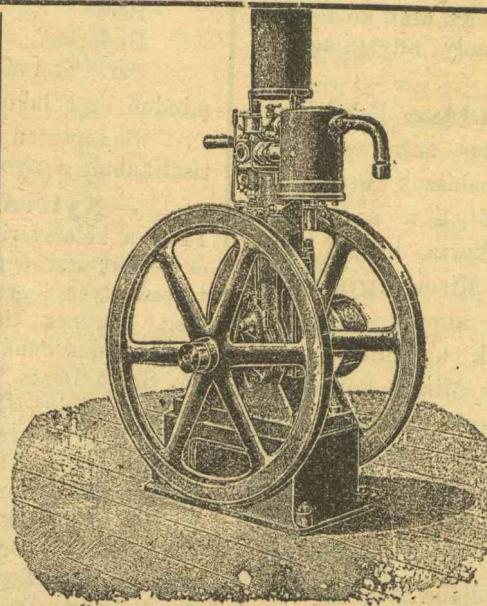
Fűkaszaló,

Marokrakó, arató

és Kéveköto arató

gépsire.

Kitűnő magyar bizonyítványok.

Bánki Csönka

szabadalmazott

1, 2 és 4 lóerejű

gazdasági

Petroleum

Mótorok

képviselősege.

Mindenemű kipróbált szolid kivitelű gazdasági gép jutányos beszerzése.

Nyári idényre ajánlunk kitűnő minőségű és jutányos áru:

gépölajokat,

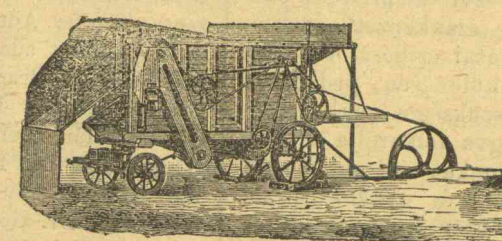
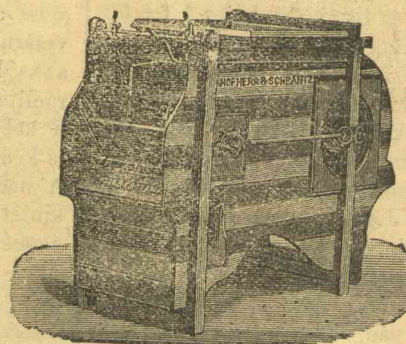
kocsi-kenőcsöket,

petroleumot,

zsákokat, ponyvákat, kősenet,

vasneműeket, továbbá

Megbízható Műtrágyákat.

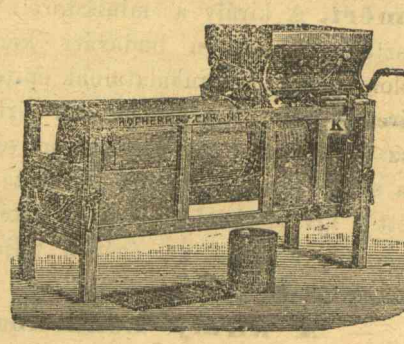

Hódmező-vásárhelyi

Tetőcserép-raktár

előnyös árakon

[kis és nagy mennyiségben]

HIRSCHFELD KÁROLY

vas-, szerzám- és konyhaeszköz kereskedése,

KOLOZSVÁRT (SZÉCHENYI-TÉR.)

Képviselősege és bizományi raktára

HOFHERR és SCHRANTZ gazdasági gépgyárának.

Nagy raktár a legjobb szénagyújtók, vető- és cséplőgépek, rosták, Trieurök, szecskavágók, rajol- és Perge-ekék és más mezőgazdasági gépekből, olcsó árakon és előnyös feltételek mellett.

Kívánatra terjedelmes árjegyzék ingyen és bérmentve.

